

Roll No. _____

[Total No. of Pages : 2

PGIS-003 A-21
M.A I Semester (CBCS) Degree Examination
SANSKRIT
The Bhagavadgitha (Selcet portions)
Paper: H.C. 1.3

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

सूचना: सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

- I. प्रश्नत्रयं उत्तरयत। (3×16 =48)**
1. श्रीकृष्णस्य उपदेशं संगृहा लिखत।
 2. श्रीमद्भगवद्गीतायाः महत्वं विवृणुत।
 3. ज्ञानविज्ञानयोगमधिकृत्य प्रबन्धमारचयत।
 4. आत्मनः नित्यत्वं यथाग्रन्थं समर्थयत।
 5. विभूतियोगमधिकृत्य प्रबन्धमेकं लिखत।
 6. यथाग्रन्थं अर्जुनस्य पात्रचित्रणं कुरुत।
- II. चतुर्णां ससन्दर्भं विवृणुत। (4× 4 = 16)**
1. एकभक्तिर्विशिष्यते।
 2. आदित्यवर्णं तमसः परस्तात्।
 3. येन सर्वमिदं ततम्।
 4. नित्ययुक्ता उपासते।
 5. योगक्षेमं वहाम्यहम्।
 6. नराणां च नराधिपम्।

III. चतुर्णां टिप्पणीः लिखत।

(4×4 =16)

1. अक्षर।
 2. भक्तियोगः।
 3. श्रीकृष्णः।
 4. गुडाकेशः।
 5. गीतायां जीवनमूल्यानि।
 6. ब्रह्मणः स्वरूपम्।
-

PGIS-004 A-21

M.A. I Semester (CBCS) Degree Examination

SANSKRIT

History of Sanskrit poetics

Paper: S.C. 1.1

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

सूचना: सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

- I. अलङ्कारशास्त्रप्रति भामहस्य (16)
अथवा
रदुटस्य उपायनं निर्धरत।
- II. अलङ्कारशास्त्रस्य उगमं विकासश्चाधिकृत्य प्रबन्धमारचयत (16)
अथवा
काव्यप्रयोजनमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।
- III. अलङ्कारशास्त्रप्रति भरतस्य (16)
अथवा
दण्डिनः उपायनं निर्धरत।
- IV. रीतिप्रस्थानमधिकृत्य प्रबन्धमारचयत। (16)
अथवा
काव्यलक्षणमधिकृत्य सविमर्शं प्रबन्धमेकं लिखत।
- V. चतुर्णां टिप्पणीः लिखत। (16)
1. काव्यालङ्कारसारसंग्रहः।
2. काव्यदोषाः।
3. काव्यगुणाः।
4. अलङ्कारप्रस्थानम्।
5. अर्थालङ्काराः।
6. अनुप्रासालङ्काराः।

Roll No. _____

[Total No. of Pages : 2

PGIS-005A-21

M.A. I Semester (CBCS) Degree Examination

SANSKRIT

ALANKARA SHASTRA-I

Kavyalankara of Bhamaha (Select portions)

Paper: S.C.1.2

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

सूचना: सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

I. काव्यलक्षणं यथापाठ्यं विवृणुत। (16)

अथवा

भामहस्य देश-काल-कृतिविषये प्रबन्धमारचयत।

II. भामहमतौ काव्यदोषान् विवृणुत। (16)

अथवा

यथापाठ्यं शब्दालङ्कारान् विवृणुत।

III. काव्यलङ्कारस्य तृतीयपरिच्छेदं विमृशत। (16)

अथवा

काव्यप्रभेदान् यथापाठ्यं विवृणुत।

IV. चतुर्णां ससन्दर्भं विवृणुत। (4×4 = 16)

1. अक्वेः शास्त्रवेदनम्।

2. कार्यः काव्यक्रियादरः।

3. विभाति वनिताननम्।

4. गुणलेशेन सोपमा।

5. सुराजानो घना इव।

6. पुनरुक्तं न तद्विदुः।

PGIS-005A-21/2021

(1)

[Contd....

V. चतुर्णां टिप्पणीः लिखत।

(4×4 =16)

1. प्रसादगुणः।
 2. कथा।
 3. काव्यप्रयोजनम्।
 4. अतिशयोक्तिः।
 5. विभावना।
 6. अपार्थम्।
-

Roll No. _____

[Total No. of Pages : 2

PGIS-001A-21

M.A. I Semester (CBCS) Degree Examination

SANSKRIT

Sanskrit Prose and Translation

Kadambari of Bana (Selcet portions)

(Shukanasopadesha)

Paper: H.C.1.1

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

सूचना: सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

- I. बाणभट्टस्य देस काल-कृतिविषये प्रबन्धमारचयत। (16)
अथवा
'गद्यं कवीनां निकषं वदन्ति।' विशदयत।
- II. उपदेशस्य महत्त्वं शुकनासः कथं निरूपयति? विवृणुत। (8)
अथवा
राज्यलक्ष्याः प्रभावं यथापाठ्यं विवृणुत।
- III. यथापाठ्यं चन्द्रापीडस्य पात्रचित्रणं कुरुत। (8)
अथवा
शुकनासोपदेशे राजनीति विवृणुत।
- IV. चतुर्णां ससन्दर्भं विवृणुत। (4×4 = 16)
1. सर्वाविनयानांम् एकैकमप्येषामायतनम्।
2. भवादृशा एव भवन्ति भाजनानि।
3. आत्मेच्छया यौवनसमयं पुरुषं प्रकृतिः।
4. विरहविनोदचिह्नानि गृहीत्वैवोद्गता।
5. घृतं विनोद इति।
6. तोयराशिसम्भवापि तृष्णां संवर्धयति।

V. गद्यभागयोरेकं सानुवादं व्याख्यात।

(8)

1. तात, चन्द्रापीड, ! विदितवेदितस्य अधीतसर्वशास्त्रस्य ते नाल्पमुपदेष्टव्यमस्ति। केवलं च निसर्गत एव अभानुभेद्यं अरत्नालोकोच्छेद्यं अप्रदीपप्रभापनेयमतीगहनं तमो यौवनप्रभवम्। अपरिणामोपशमो दारूणो लक्ष्मीमदः। कष्टं अनञ्जनवर्तिसाध्यं अपरं ऐश्वर्यतिमिरान्धत्वम्।

अथवा

2. वदेवं प्रायेऽतिकुटिलकष्टचेष्टा सहस्रदारूणे राज्यतन्त्रेऽस्मिन् महामोहकारिणि च यौवने, कुमार, तथा प्रयतेथा यथा नोपहस्यसे जनैः न निन्द्यसे साधुभिः नाधिक्रियसे गुरुभिः, न उपालम्भसे सुदृद्धिः, न शोच्यसे विद्वद्धिः।

VI. गद्यभागयोरेकं सानुवादं व्याख्यात।

(8)

1. नित्यमस्नानशौचवध्यो बलवान् रागमलवलेपः। अजस्रंम अक्षपावसानप्रबोधा घोरा च राज्यसुखसंनिपातनिद्रा भवति। इत्यतो विस्तरेणाभिधीयसे। गर्भेश्वरत्वं, अभिनवयौवनत्वं, अप्रतिमरूपत्वं, अमानुषशक्तित्वं चेति महतीयं खल्वनर्थपरम्परा।

अथवा

2. उपशान्तवचसि शुकनासे चन्द्रापीडः ताभिः अमलाभिः उपदेशवाग्भिः प्रक्षालित इव, उन्मीलित इव, स्वच्छीकृत इव, निर्मृष्ट इव, अभिषिक्त इव, अभिलिप्त इव, अलंकृत इव, पवित्रीकृत इव, उद्भासित इव प्रीतहृदयो मुहूर्तं स्थित्वा स्वभवनमाजगाम।

VII. चतुर्णां टिप्पणीः लिखत।

(4×4 = 16)

1. कादम्बरी
2. गद्यलक्षणम्
3. शुकनासः
4. चन्द्रापीडः
5. तारापीडः
6. लक्ष्मीमदः

Roll No. _____

[Total No. of Pages : 2

PGIS-002 A-21

M.A. I Semester (CBCS) Degree Examination

SANSKRIT

Laghu Siddhanta Kaumudi (Select portions)

Paper: H.C. 1.2 Grammar

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

सूचना: सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

I. व्याकरणशास्त्रस्य महत्वमधिकृत्य प्रबन्धमारचयत। (12)

अथवा

लघुसिद्धान्तकौमुदीं परिचाययत।

II. सुत्रमेकं सोदाहरणं विवृणुत। (4)

1. मुखनासिकवचनोऽनुनासिकः।

2. आदिरन्त्येन सहेता।

III. चत्वारि सोदाहरणं व्याख्यात। (4×4=16)

1. कर्तुरीप्सिततमं कर्म।

2. अकधितञ्च।

3. कर्तृकरणयोस्तृतीया।

4. चतुर्थी सम्प्रदाने।

5. अपादाने पञ्चमी।

6. सप्तम्यधिकरणे च।

IV. चतुर्णां टिप्पणीः लिखत।

(4×4=16)

1. कर्तृकारकम्।
2. कर्मकारकम्।
3. अधिकरणकारकम्।
4. अपादानकारकम्।
5. संप्रदानकारकम्।
6. कारकाणां परिचयः।

V. चत्वारि सोदाहरणं व्याख्यात।

(4×4=16)

1. प्रथमानिर्दिष्टं समास उपसर्जनम्।
2. द्विगुश्च।
3. सप्तमी शौण्डैः।
4. सङ्ख्यापूर्वो द्विगुः।
5. उपमानानि सामान्यवचनैः।
6. चार्थे द्वन्द्वः।

VI. चतुर्णां ससूत्रं विवृणुत।

(4×4=16)

1. अधिहरि।
2. सचक्रम्।
3. कृष्णाशित्रः।
4. राजपुरुषः।
5. परमराजः।
6. ईशकृष्णौ।